

داستان بنای مسجد مدینه

(۳)

حجۃ الاسلام والصلمیں رسول محتالی

... علّمان و یارانش اهل شام را به الفت و اتحاد دعوت
میکردند و لی اهل شام میخواستند مردم پراکنده باشند و هر
منطقه ای برای خود امام و زهیری داشته باشد و این موجب
افتراء و خداني می شد و این لازمه راه و روش و نتیجه مسلک
آنها بود آنچه هدفان این نبود... و سپس برای اینکه خود را
راحت کن و بیش از این تاچار باشد دست به اینگونه تاویلات
و توجیهات بی معنی و رطب و یابس ها بزند میگوید:
منقولی ما در اینجا نقل بنای مجدد است نه این گفتارها و از
آن و بین المذاهب خود باز مگردد.

بن روی مینیم مسکن خواهیم داشت، و باید در
و رما هم میگوئیم: اکنون جای این بحث نیست، و باید در
اینباره در جایی دیگری بتفصیل بحث کرد ولی برای رفع مغایله
و توجیهات بی جای ایشان ثاچار به ذکر چند جمله هستیم و آن
اینکه، میگوئیم:
اولاً- اینکه ایشان با این پیش داوری که گرده اند و شیعه را
فرقه گمراه و ضاله خوانده و قبل از آنکه دعوا را طرح کنند
قصاویت گرده ظاهرآ برای این بوده که ها را از اظهار نظر و
مسئل بازدارند، ولی براستی مانفهمیدیم متظور ایشان از اینکه
معاویه و یارانش در جنگ با علی علیه السلام اجتهاد کردند، و
در اجتهادشان بخطرا رفتند و این سبب تکفیر و مذمت آنها
نمی شود چیست؟
مگر خلافت علی بن ایطاب مورد تردید نبود تا اینها در بازاره

نوجیهی نابجا و مضحك است. ابن کثیر پس از نقل حدیث مذبور از منابع مختلف، و ذکر اختلافهای آن گفته: «لکن ناامثل است اینه که می‌گویند خدا و این حدیث از شاهنهای نبوت است زیرا رسول خدا صلی الله علیه و آله خبر میدهد که عتاد را گروه مستمکار می‌کشد... و ابد تعالی آن گفته: «لکن ناامثل است اینه که می‌گویند عتاد را اهل شام در واقعه صفين کشند، و عمار در آنوقت به همراه علی و مردم عراق بود، و سپس گفتند: «و قده کان علی احق بالامر من فعاویه» یعنی و براستی که علی (علی السلام) از معاویه به خلافت متزاوارتر بود... آنگاه گوید: و اینکه رسول خدا صلی الله علیه و آله باران معاویه را مستمکار خواهید موجیب کفر آنها نخواهد شد و مستلزم تکفیر آنها نیست چنانچه جا هلان فرقه هیاله شیعه و دیگران پنداشته اند زیرا اینها اگر چه در واقع مستمکار و «باغی» بودند، اما در باره جنگی که میکردند آنها از رؤی اجتهدار خود میجنگیدند، و هر مجتهدی همیشه راه صواب نمیزود بلکه هر مجتهدی که به صواب رفت دو اجر دارد و هر که به خطأ رفت یک اجر دارد.

«المضي اجران وللمخطئ اجر واحد».

وَدَرَأْتُ وِجْهَهُ حَدِيثَ: «يَدْعُوكُمْ إِلَى الْجَنَّةِ وَيَدْعُونَكُمْ إِلَى النَّارِ». كَفَاهُ:

آن اجتهاد کنند؟ و اگر بخطا رفتد یک اجر داشته باشد و گزنه دو اجر!

وقوله: «حریث حریث و سلمک سلمک» وقوله: «أنت مع الحق والحق معك».

وقوله: «هذا متى وانا منه» وقوله: «هذا اخي» وقوله: «يحب الله ورسوله ويحبه الله ورسوله».

وقوله: «اللهم اتني بأحبت خلقك اليك» وقوله: «انه ولني كل مؤمن بعدي».

وقوله في کلام قاله: «خاخص النعل» وقوله: «لا يحبه إلا مؤمن ولا يبغضه إلا منافق».

وقوله: «ان الجنة تشناق الى أربعة وجعله اولهم» وقوله لعنان: «قتلتك الفتة الباغية».

وقوله: «ستقاتل الناس الذين لا يؤمنون والقاسطين والمارقين بعدي... الى غير ذلك ممّا يطول تعداده جداً ويحتاج الى كتاب مفرد بوضع له...». ^۱

یعنی آیا معاویه و دیگر از اصحاب نمایند استند که رسول خدا در هزار جایه علی علیه السلام گفته بود: من در جنگم با آنکس که تو با او در جنگی و صلح با آنکس که تو با او در صلح هستی، و مانند آن از سخنان دیگر آنحضرت. و پس از شصدهن مقداری از این احادیث که متن آن در بالا است و نیازی بر ترجیح ندارد... گوید: وغیر اینها از روایاتی که شمارش آنها بطور جدی طولانی خواهد شد، و نیاز به تدوین کتاب جداگانه ای دارد...

و اکنون میرئیم به این سخن که با وجود اینهمه روایات و تواتر آنها میان مسلمانان صدر اسلام و اصحاب رسول خدا (ص)

دیگر جانی برای اجتهاد معاویه و امثال او درباره حقانیت امیر المؤمنین علیه السلام باقی نمانده بود و ابهامی در کار نبود تا ما بایئیم و درباره اجتهاد و صواب و خطای آن بحث کنیم چون به قول معروف اجتهاد در مقابل نص بود... و راهی و محملی جز عناد و دشمنی، و پیروی از هواهای نفسانی باقی نمی ماند، و این همان چیزی است که شما روی تعصی که دارید از آن فرار میکنید و همان مطلبی است که در کلمات خود امیر المؤمنین علیه السلام و نامه های آنحضرت که بمعاویه می نویسد بطور مکرر و فراوان دیده میشود که بهتر است برای اطلاع بیشتر به نامه های مذکور در نهج البلاغه و کتابهای دیگر مراجعه کنید. و در خاتمه این را هم بذینیست بدایید که اینان در جاهای

شما هر معیاری را که برای خلافت قبول داشته باشد از «نفس و اجماع اهل حل و عقد وغيره» همه آنها در آنحضرت بود و روی همه آن معیارها علی علیه السلام خلیفة رسول خدا بود، دیگر چه جای اجتهادی بود؟ و خود معاویه هم یک چنین ادعائی که شما به او نسبت داده اید و دفاعیه برای او درست کردۀ اید نداشت و احتمال آنرا هم نمیداد، و گزنه حتماً آنرا به زبان میآورد و اظهار میکرد و با درنامه هائی که به امیر المؤمنین علیه السلام می نوشت ذکری از آن بیان می آورد.

و ثانیاً این حدیث «للمذهب اجران وللمخطو اجر واحد» را که در باب اجتهاد احکام آمده و بذنب این بحث مصوبه و مخطوته پیش آمده بر فرض صحت، مربوط به شرعیات و فروع جزئی دین است نه در عقلیات و اصول مانند توحید و نبوت و امامت و معاد که در آنها جانی برای اجتهاد و تحفظه و تصویری نیست و در آنجا همه قائل به تحفظه شده اند و مثله مورد اتفاق شیعه و سنی است که در اینگونه مسائل جای اجتهاد نیست. پیش ازی که در کتابهای اصولی ذکر شده.

و ثالثاً اگر شیعه قائل به تکفیر معاویه و بیاران او هستند نه بخاطر این حدیث بوده تا شما اینگونه توجیه کنید بلکه بخاطر احادیث زیاد دیگری است که در کتابهای اهل سنت بطور متواتر نقل شده، مانند آنکه رسول خدا (ص) به علی علیه السلام ^۲ فرمود:

«يا علي سلئوك يسلمي وخربيك خربني».

و حدیث: «علي فرع الحق والحق فرع علي».

و حدیث: «لا يحبتك إلا مؤمن ولا يبغضك إلا منافق أو كافر...».

و حدیث: «فَنَّ سَبَّ عَلِيًّا فَقَدَّسَتْ رَسُولُ اللَّهِ...».

و احادیث بسیار و متواتر دیگر که در کتابهای اهل سنت مذکور است^۳ و بگفته این ابی الحدید در شرح نهج البلاغه در همین باره:

«البیس یعلم معاویه وغیره من الصحابة انه قال له في الف مقام: «انا حرب لمن حاربت وسلم لمن سالمت؟». ونحو ذلك من قوله: «الله عاد من عاده ووال من والا».

پیگوئیم: این توجیه هیچ دلیلی ندارد، جز در عاندگی از پاسخ، و تعصب بی جا در پافشاری از یک عقیده نادرست که ایشان را مجبور کرده تا از هر کس که عنوان «صحابی» پیدا کرد و حتی یک لحظه پیغمبر را دیده دفاع کرده و او را تطهیر کنند و گرنه کسی که با اصطلاحات قرآن و حدیث مختصر آشنا شد از شه باشد بخوبی میداند که «جنه» و «نان» همه جا معنای بهشت و دوزخ آمده مگر آنکه قریبته ای در کار باشد.

وروی همین جهت بوده که این حجر هیشمی - با همه تعصب و حمایتی که از معاویه کرده و حتی کتابی در تطهیر معاویه نوشته بنام «تطهیر الجنان واللسان عن الخطور والتفوه» بثلب میدنها معاویه بن ابی سفیان^(۱) وقتی به این حدیث میرسد دست به چنین توجیه نادرست و مخالف با لغت عرب نزد و اینجا در صدد تضعیف سند آن بر آمده و خواسته است از این راه حدیث را از اعتبار بیندازد، و می‌گوید: اگر هم حدیث صحیح باشد من بوط امت به مردمان عادی که همراه معاویه بودند ته خود معاویه^(۲) ...
ادعه دارد

(۱) و (۲) سرمه السویه. ج ۱ ص ۳۰۸ و ۳۰۹.

(۳) برای اطلاع بیشتر به جملهای ۶ و ۷ و ۸ احراق الحق مراجعه کنید.

(۴) شرح ابن القیم الحدیث. ج ۱ ص ۲۲۱.

(۵) کتاب تطهیر الجنان واللسان. ص ۳۵.

دیگر نیز که مورد سؤال قرار می‌گیرند مانند سؤال در مورد بر پا کشند گان جنگ جمل و دیگران همین پاسخ را داده و بهمین توجیهات متول می‌شوند و می‌گویند: اجتهادی کردند و بخطا رفتند...، یعنی به توجیهات و تشتاتی که حتی خود بر پا کشند گان آن جنگها و معاویه و دارو دسته اش هم با همه فربیکاری و تزویر بدان متثبت نشانند، چنانچه اهل تاریخ نوشته اند:

هنگامیکه عمار کشته شد ولوه ای در لشکر معاویه افتاد، و لشکریان به سوی خیمه معاویه و عمر و عاص هجوم آورده که شما تا بحال به ما می گفتید: ما بر حقیم، ولی اکنون که عمار کشته شد معلوم شد که «فتحه باعیه» و گروه ستمکار شماید؟ و معاویه برای فرونشاندن غائله با عمر و عاص مشورت کرد و بالآخره گفتند:

«إِنَّمَا قُتِلَ الظَّالِمُونَ جَاؤُهُمْ».

یعنی قاتل عمار کشانی هست که او را به اینجا آورده اند!

که وقتی امیر المؤمنین علیه السلام این توجیه مسخره و خنده آور را شنید فرمود:

«فَالَّذِينَ قَاتَلُوا حَنْدَةَ حِينَ أُرْسَلَهُ إِلَى قَتَالِ الْكَفَّارِ».

یعنی روی این توجیه باید گفت: رسول خدا صلی الله علیه و آله حضره را کشته که او را به نبرد با کفار فرستاد؟

و اما در مورد توجیه قسمت دوم حدیث هم باید بطور خلاصه

بقیه از ولادت نخستین ریحانه پیامبر^(۱) را داشتند، خداوند فیضمنش می دارد. دو دعیان پاک و امehr دست بر زنداریم و بر می باشند که این جمال، متأسفانه، پس از وفات امام مجتبی سلام الله علیه، تمام سفارشها و وصایای پیامبر را تادیده گرفتند و حتی با من در میان ائمه هستند. جنابه آن حضرت نیز دشمنی ورزیدند و معانی در فضائلش از عمرین خطاب نقل می کند که گفت: حسن و حسین بر سنگباران کردند و عایشه اجازه نداد که جسد سبط پیامبر را در کنار جد بزرگوارش دفن کند که به ناچار آن حضرت را در بقیع، در کمال مرکوب سواری خوبی دارید! پیامبر فرمود: و چه سواران خوبی هستند. و از این نوع دامستان در کتابهای اهل متت پر است که معمولاً در نهایت، حضرت مفارش به محبت آنان کرده بیرونی و تنهایی به خاک سپردهند. و امروز هم قبر مبارکش غریب و خاموش است.

تبریک و تهنیت عرض کرده، توفیق هنگان را در بیرونی از آن امام همام و سایر ائمه اهل متت پیامبرت را با جان و دل دوست منی داریم و وصایای پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله و سلم علیهم السلام از درگاه حضرت احادیث خواستاریم.

در مورد آنان هرگز بفراموشی نمی پاریم و بدارد، خداوند دوستش می دارد و هر که آنان